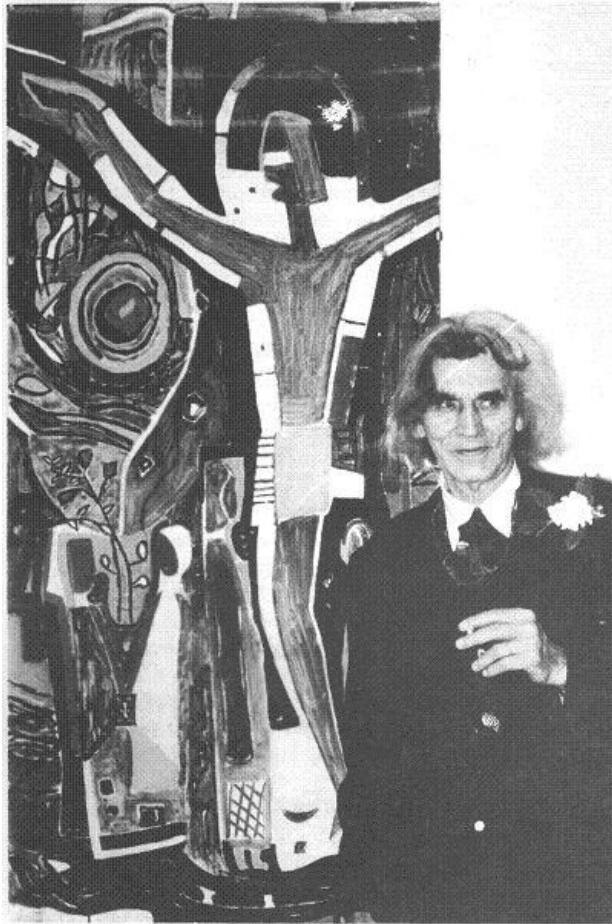

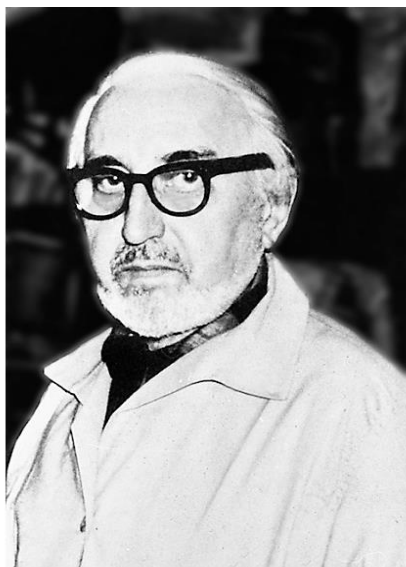
**Išėivijos dailininkų tapybos paroda
„Sūduviai pasaulyje: Viktoras Petravičius, Adolfas Valeška ir Viktoras Vizgirda“,
skirta Sūduvos metams paminėti.
Informacija apie autorius**

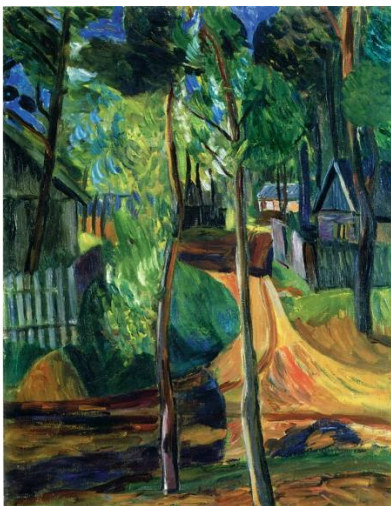
VIKTORAS PETRAVIČIUS (1906-1989)

Lietuvių grafikos klasikas. 1935 m. baigė Kauno meno mokyklą ir M. Dobužinskio dekoratyvinės grafikos studiją. 1935-1938 m. mokėsi Nacionalinėje aukštojoje dailių menų mokykloje ir Nacionalinėje dailiojo ir taikomojo meno akademijoje Paryžiuje. 1938 m. grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Kaune. 1940-1941 m. dėstė Kauno Taikomosios dailės institute, 1941-1944 m. dirbo Vilniaus Meno akademijos patarėju ir valdybos nariu. 1944 m. su šeima pasitraukė į Austriją, 1945 m. apsistojo Vokietijoje. Inicijavo Jungtinių Tautų išlaikomą UNRRA dailės akademijos įsteigimą Miunchene, buvo jos rektorius. 1949 m. emigravo į Jungtines Amerikos Valstijas ir apsigyveno Čikagoje. 1949-1972 m. dirbo pedagoginį ir kūrybinį darbą. Nuo 1962 m. buvo Čikagos M. K. Čiurlionio meno galerijos direktorius. Sukūrė iliustracijų medžio ir lino raižinių technika, estampų, nutapė paveikslų, išraižė daug ekslibrisų. V. Petravičiaus darbuose vyrauja tautodailės tradicijos. Nuo 1931 m. dalyvavo visose reprezentacinėse ir apžvalginėse parodose Lietuvoje 1938 m. ir 1939 m. Kaune, 1969 m., 1983 m., 1986 m. Vilniuje. Dalyvavo jungtinėse parodose Freiburge, Miunchene, Briuselyje, Amsterdame, Paryžiuje, Romoje, Ravenoje, Niujorke, Toronte, Ročesteryje, Floridoje, Las Vegase ir kituose Europos bei JAV miestuose. 1937 m. Paryžiaus pasaulinėje meno ir technikos parodoje už lietuvių liaudies pasakos *Gulbė, karaliaus pati* iliustracijas laimėjo Grand Prix ir žiuri diplomą. Kūriniams būdinga autentiškas primityvumas, paprastumas.

VIKTORAS VIZGIRDA (1904 – 1993)

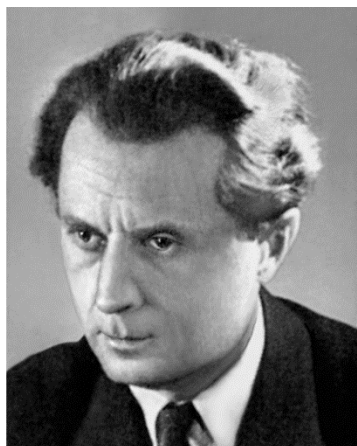

Gimė 1904 m. Dominikoniuose (Kauno apskritis). Mirė 1993 m. Cape Code, JAV. 1920–1922 m. mokėsi dailės Justino Vienožinskio piešimo studijoje, 1922–1926 m. – Kauno meno mokykloje. Baigęs mokyklą bronzos medaliu, išvyko į Paryžių, studijavo André Lhote akademijoje. Grįžęs į Lietuvą 1928–1940 m. dėstė piešimą Raseinių ir Pagėgių gimnazijose, Kauno amatų mokykloje ir dažytojų kursuose. 1937–1938 m. vadovavo Lietuvos dailininkų sąjungai, 1940–1941 m. buvo Vilniaus dailės mokyklos inspektorius, 1941–1943 m. Vilniaus dailės akademijos direktorius. Dalyvavo Nepriklausomųjų dailininkų ir „Ars“ grupuotės veikloje. 1944 m. išvyko į Vakarų, gyveno Vienoje, Tiubingene, Berlyne. Dailės ir amatų mokykloje Freiburge vadovavo tapybos studijai, buvo administracijos direktorius. 1947 m. Lietuvių dailės instituto Freiburge vienas iniciatorių, pirmasis jo pirmininkas. 1950 m. atvyko į JAV, apsigyveno Bostone. 1951–1966 m. dirbo vitražų studijoje. V. Vizgirda – daugelio draugijų ir asociacijų narys. Visada jautė pareigą rašyti spaudai, ypač dailės klausimais. Bendradarbiavo „Naujojoje Romuvoje“, „Lietuvos aide“, emigracijoje buvo nuolatinis „Aidų“ bendradarbis, talkino rengiant Lietuvių enciklopediją ir „Enciklopediją Lituanika“. Nuo 1930 m. dalyvavo visose Nepriklausomųjų dailininkų draugijos, „Ars“ grupuotės ir Lietuvių dailininkų sąjungos rengiamose parodose. Surengė individualias parodas Bostone, Čikagoje, Vilniuje, (1966, 1993), Paežeriuose (1998), Kaune (2004). Mirė 1993 m. JAV.

V. Vizgirda. *Peizažas Višakio Rūdoje (aliejus, 1936 m.)*

ADOLFAS VALEŠKA (1905 – 1994)

Tapytojas, vitražistas, dekoratorius, scenografas, meno bei kultūros tyrinėtojas, dailės kritikas, bažnytinio meno saugotojas, moderniosios bažnytinės dailės pradininkas.

Priklausė jaunajai lietuvių modernistų dailininkų kartai, savo kūryboje modernizmo atradimus jungusiai su lietuvių liaudies meno, tautiškumo idėjomis.

1928 m. baigė tapybos studijas pas Justiną Vienožinskį Kauno meno mokykloje. Tobulinosi Romoje, Paryžiuje, Berlyne. Paskatintas dėstytojų, pradėjo rinkti senienas, meno dirbinius, tautodailės darbus, domėtis bažnytinio meno dirbiniais ir kt. Surinktus eksponatus dovanojo Kauno M. K. Čiurlionio galerijai.

1928 m. Kaune įsteigęs nuosavą bažnytinio meno studiją, pradėjo dirbti bažnyčių dekoratoriumi. Dekoravo Kauno Švč. Jėzaus Širdies parapijos, Kauno karo ligoninės koplyčios, Kauno Dievo Kūno (Studentų) ir kitų bažnyčių interjerus.

1930-1933 m. vadovavo Nepriklausomųjų dailininkų draugijai, siekusiai atsisakyti akademizmo, ieškojusiai modernios dailės išraiškos. Rašė dailės kritikos straipsnius į „Naująją Romuvą“, „Ateitį“, „Lietuvos aidą“, „Draugą“, „Vilniaus balsą“.

1935 m. tapo Bažnytinio meno muziejaus Kaune direktoriumi, parengė leidinį „Bažnytinio meno muziejus“.

1939-1944 m. vadovavo Vilniaus dailės muziejui.

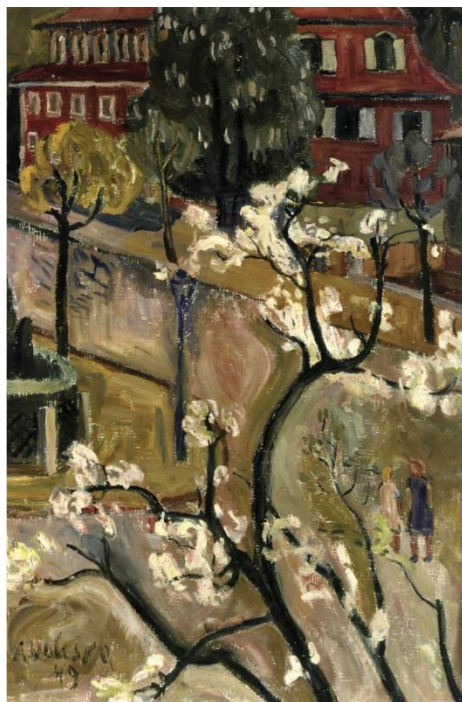
To meto A. Valeškos kūryba eksponuota ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje: tarptautinėse dekoratyviojo meno parodose Paryžiuje 1935 m., Berlyne 1937 m., pastarojoje dailininkas įvertintas medaliu už Lietuvos paviljono įrengimą. Savitą kūrybos braižą formavo impresionizmo, postimpresionizmo ir ekspresionizmo stilistikos. Tapė portretus, peizažus ir natūrmortus, kuriems būdinga lyriška nuotaika, subalansuota kompozicija, sodrus koloritas.

1944 m. dailininkas pasitraukė į Vokietiją, Freiburgą, čia 1946 metais buvo pakviestas vadovauti Tapybos katedrai Freiburgo dailės ir amatų mokykloje, kurią įkūrė kitas iškilus XX amžiaus lietuvių dailininkas Vytautas Kazimieras Jonynas. Freiburge Valeška rengė parodas kartu su kitais lietuvių išeivijos dailininkais, reprezentavo lietuvių meną tarptautiniu lygiu. 1948 m. įkūrė lietuvių dailės institutą.

1949 metais Adolfas Valeška emigravo į JAV, kur 1951 m. įsteigė dekoratyviojo meno studiją Čikagoje. Kūrė vitražus, mozaikas, keramikos darbus įvairių konfesijų maldoms namams, dekoravo visuomeninės paskirties pastatus. Sukūrė dekoracijas Viktoro Banaičio operai „Jūratė ir Kastytis“, kuri buvo pastatyta Čikagos lietuvių operoje. 1954–1956 m. Čikagos dailės institute dėstė vitražą. To meto dailininko tapybai būdinga vitražus primenanti plastinė maniera, dekoratyvumas.

Nuo 1984 m. gyveno Indianoje.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, 1993 m. dailininkas grįžo į Lietuvą, apsigyveno Kaune. Mirė 1994 m. gegužės 11 d.

A. Valeška. *Pavasaris Freiburge* (aliejus, 1949 m.)